Lieta Nr. 11370055814

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2015.gada 15.janvārī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese **J.Bebriša**
ar tiesas sēžu sekretāri **I.Šali,**
piedaloties prokurorei **D.Morevai,**
advokātei **S.Bērziņai**
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc **Krimināllikuma 175.panta trešās daļas,180.panta pirmās daļas, 231.[1] panta.**

Aprakstošā daļa

/pers. A/ iekļūstot telpā, izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību).

2014.gadā laika posmā no 16.jūnija līdz 19.jūnijam, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, /pers. A/, zinot, ka /pers. B/ piederošajā šķūnī atrodas motocikls „Java", nolēma to nozagt, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/, līdzi paņemot lauzni, ieradās pie /pers. B/ piederošā šķūņa, kas atrodas pie mājas „/Nosaukums/", Daudzeva, Daudzeses pagastā, Jaunjelgavas novadā. Tad, ar līdz paņemtā lauzņa palīdzību, /pers. A/ uzlauza durvju cemmi un iekļuva šķūnī, no kurienes slepeni nozaga /pers. B/ piederošo motociklu "Java" EUR 100.00 vērtībā, nodarot par šo summu /pers. B/ mantisko kaitējumu.

Šādos apstākļos /pers. A/ ar savām darbībām izdarīja Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzēto smagu noziegumu.

/pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2014.gadā laika posmā no 20.jūnija līdz 26.jūnijam, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, /pers. A/, zinot, ka /pers. C/ mājas pagalmā novietots traktors T25, nolēma no tā nozagt akumulatoru, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ ap plkst.11, mantkārīgu motīvu vadīts, ieradās /pers. C/ īpašumā /Nosaukums/, Daudzevā, Daudzeses pagastā, Jaunjelgavas novadā, kur pagalmā ievēroja traktoru T25. Tad /pers. A/, no /pers. C/ piederošā traktora T25 slepeni nozaga akumulatoru EUR 50.00 vērtībā, nodarot par šo summu /pers. C/ mantisko kaitējumu. Nozagto akumulatoru /pers. A/ aiznesa uz savu šķūni, kur to noslēpa.

Šādos apstākļos /pers. A/ ar savām darbībām izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto mazāk smagu noziegumu.

/pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2014.gadā laika posmā no 13.jūlija līdz 19.jūlijam, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, /pers. A/, zinot, ka /pers. C/ mājas pagalmā atrodas traktors- zāles pļāvējs, nolēma no tā nozagt akumulatoru, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ ap plkst.11, mantkārīgu motīvu vadīts, ieradās /pers. C/ īpašumā /Nosaukums/, Daudzevā, Daudzeses pagastā, Jaunjelgavas novadā, kur pagalmā ievēroja traktoru-zāles pļāvēju. Tad /pers. A/, no /pers. C/ piederošā traktora-zāles pļāvēja slepeni nozaga akumulatoru EUR 30,00 vērtībā, nodarot par šo summu /pers. C/ mantisko kaitējumu. Nozagto akumulatoru /pers. A/ aiznesa uz savu šķūni, kur to noslēpa.

Šādos apstākļos /pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā, tas ir ar savām darbībām izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto mazāk smagu noziegumu.

/pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2014.gadā 18.jūlijā laika posmā no plkst.11.00 līdz 14.00, /pers. A/, atrodoties pie „Dienas centra", Daudzevā, Daudzeses pagastā, Jaunjelgavas novadā ievēroja uz zāles, kur pirms brīža spēlējās bērni, pleca somiņu, kurā bija mobilais telefons un nolēma to nozagt. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/, mantkārīgu motīvu vadīts, izmantojot brīdi, kad /pers. E/ iegāja dienas centrā uz nodarbību, slepeni nozaga /pers. F/ piederošo pleca somiņu zilā krāsā ar puķītēm EUR 10,00 vērtībā ar tajā esošo mobilo telefonu „Samsung Galaxy Fame Lite" EUR 80,00 vērtībā, nodarot /pers. F/ mantisko kaitējumu par kopējo summu EUR 90,00.

Šādos apstākļos /pers. A/ ar savām darbībām izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto mazāk smagu noziegumu.

/pers. A/ apzināti nepatiesi paziņoja par spridzināmās ietaises ievietošanu dzelzceļa stacijā.

2014.gada 22.septembrī ap plkst. 22.46 /pers. A/, atradās Kokneses /Nosaukums/, Kokneses pagastā, Kokneses novadā, kad huligānisku tieksmju vadīts, no viņa rīcībā esošā mobilā telefona piezvanīja uz vienoto palīdzības tālruni 112, kur, nenosaucot savu vārdu un uzvārdu, pieprasīja, lai savieno ar Aizkraukles policijas iecirkni. Pēc savienojuma ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa dežūrdaļu, /pers. A/ apzināti nepatiesi paziņoja, ka Aizkraukles dzelzceļa stacijā ir ievietota granāta un bumba. Līdz ar ko /pers. A/ apzināti sniedza nepatiesu paziņojumu par spridzināmās ietaises ievietošanu dzelzceļa stacijā.

Viltus paziņojuma rezultātā, nepieciešamo darbību veikšanai uz notikuma vietu -Aizkraukles dzelzceļa staciju, Aizkraukles pagastā, Aizkraukles novadā, izbrauca Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas

darbinieki.

Pārmeklējot Aizkraukles dzelzceļa stacijas telpu, apkārtni spridzināmās ietaises netika atrastas.

Šādos apstākļos /pers. A/ ar savām darbībām izdarīja Krimināllikuma 231[1].pantā paredzēto kriminālpārkāpumu

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā, to apstiprinot tiesas sēdē, izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausījusi prokuroru, apsūdzēto, aizstāvi, cietušo /pers. F/, ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu viņam celtajā apsūdzībā un piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam tiesas sēdē izskaidrotas un sekas ir skaidras, apsūdzētā vaina ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu viņam celtajā apsūdzībā, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā netiek izdarīta.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka viņa izdarītais noziedzīgais nodarījums 2014.gadā laikā no 16.jūnija līdz 19.jūnijam pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, jo /pers. A/ apsūdzībā norādītajā laikā un vietā izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu(zādzību), kas saistīta ar iekļūšanu telpā.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka viņa trīs izdarītie noziedzīgie nodarījumi pareizi kvalificēti pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, jo /pers. A/ apsūdzībā norādītajā laikā un vietā izdarīja trīs zādzības nelielā apmērā.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka viņa izdarītais noziedzīgais nodarījums 2014.gada 22.septembrī pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 231.[1]panta, jo /pers. A/ apsūdzībā norādītajā laikā un vietā apzināti nepatiesi paziņoja par spridzināmās ietaises ievietošanu dzelzceļa stacijā.

Cietušais /pers. C/ un apsūdzētais /pers. A/ ar likumisko pārstāvi /pers. J/, izlīguma starpnieci Valsts probācijas dienesta Aizkraukles teritoriālās struktūrvienības vecāko referenti M.Reingoldi, iesnieguši lietā 2015.gada 14.janvārī rakstveidā noslēgtu izlīgumu, norādot, ka pusēm nav strīda par izlīguma priekšmetā izklāstītajiem faktiem, /pers. A/ izsaka nožēlu par nodarīto un atvainojas cietušajam un /pers. C/ pieņem šo atvainošanos un neuztur nekāda veida pretenzijas pret apsūdzēto, izlīgums noslēgts labprātīgi un viņiem ir saprotamas izlīguma sekas. Izlīgumu parakstījuši apsūdzētais, likumiskā pārstāve, cietušais, izlīguma starpniece.

Tiesa pārliecinājās tiesas sēdē, ka izlīgums starp apsūdzēto, likumisko pārstāvi un cietušo /pers. C/ noslēgts labprātīgi un pusēm saprotamas izlīguma sekas.

Aizstāve tiesas sēdē lūdza apstiprināt izlīgumu starp /pers. A/ un cietušo /pers. C/ un izbeigt kriminālprocesu daļā /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas. Prokurore tiesas sēdē atzina, ka izlīgums noslēgts labprātīgi, pusēm ir saprotamas izlīguma sekas. Apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam celtajā apsūdzībā par mazāk smagu noziegumu izdarīšanu, kas paredzēti Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā, atzinis pilnībā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 9.punktu kriminālprocess jāizbeidz, ja noticis cietušā un apsūdzētā izlīgums tādā kriminālprocesā, kuru var uzsākt tikai uz cietušās personas pieteikuma pamata.

Tiesa atzīst, ka izlīgums atbilst prasībām, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 536.panta otro, trešo, piekto daļu. Puses, noslēdzot izlīgumu ir pašas vienojušās par taisnīgu noregulējumu, kas atbilst Kriminālprocesa likuma 1.pantā noteiktajam mērķim-krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē-sasniegšanu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 9.punktu kriminālprocess jāizbeidz, ja noticis cietušā un apsūdzētā izlīgums tādā kriminālprocesā, kuru var uzsākt tikai uz cietušās personas pieteikuma pamata. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 7.panta otro daļu par Krimināllikuma 180.pantā paredzēto nodarījumu kriminālprocesu var uzsākt, ja saņemts pieteikums no personas, kurai nodarīts kaitējums.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka iestājušies kriminālprocesu nepieļaujoši apstākļi un kriminālprocess apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas noziedzīgajos nodarījumos, kurā kā cietušais atzīts /pers. C/ ir izbeidzami saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta devīto punktu.

Cietusī /pers. B/ un apsūdzētais /pers. A/ ar likumisko pārstāvi /pers. J/, izlīguma starpnieci Valsts probācijas dienesta Aizkraukles teritoriālās struktūrvienības vecāko referenti M.Reingoldi, iesnieguši lietā 2015.gada 12.janvārī rakstveidā noslēgtu izlīgumu, norādot, ka pusēm nav strīda par izlīguma priekšmetā izklāstītajiem faktiem, /pers. A/ izsaka nožēlu par nodarīto un atvainojas cietušajai un /pers. B/ pieņem šo atvainošanos un neuztur nekāda veida pretenzijas pret apsūdzēto, izlīgums noslēgts labprātīgi un viņiem ir saprotamas izlīguma sekas. Izlīgumu parakstījuši apsūdzētais, likumiskā pārstāve, cietusī, izlīguma starpniece.

Tiesa pārliecinājās tiesas sēdē, ka izlīgums starp apsūdzēto, likumisko pārstāvi un cietušo /pers. B/ noslēgts labprātīgi un pusēm saprotamas izlīguma sekas. Tiesa atzīst, ka izlīgums atbilst prasībām, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 536.panta otro, piekto daļu.

Aizstāve tiesas sēdē lūdza apstiprināt izlīgumu starp /pers. A/ un cietušo /pers. B/ un izbeigt kriminālprocesu daļā /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 58.panta pirmo daļu, jo ar šo nodarījumu nav radīts tāds kaitējums, lai piemērotu /pers. A/ kriminālsodu.

Prokurore tiesas sēdē atzina, ka izlīgums noslēgts labprātīgi, pusēm ir saprotamas izlīguma sekas. Apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam celtajā apsūdzībā par smaga nozieguma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā, atzinis pilnībā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 9.punktu, Krimināllikuma 58.panta otro daļu tiesa var pieņemt izlīgumu, ja persona izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu un izlīgusi ar cietušo. Tādejādi šajā gadījumā izlīgums ir ņemams vērā un atzīstams par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli.

Tiesa atzīst, ka izlīgums ir ņemams vērā, nosakot apsūdzētajam soda veidu un mēru, un atzīstams par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli.

Vērtējot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa konstatēja, ka viņš agrāk nav sodīts *(lietas 139.lapa.)*. Četras reizes saukts pie administratīvās

atbildības *(lietas 139.lapa),* mācās /Nosaukums/ 7.klasē, nestrādā. Valsts probācijas dienesta Aizkraukles teritoriālās struktūrvienības 2014.gada 30.decembra izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka apsūdzētais mācās /Nosaukums/, viņam ir slikta uzvedība, neievēro skolas iekšējos noteikumus, konfliktē ar skolasbiedriem un skolotājiem, pakļaujas negatīvai ietekmei, lieto alkoholu, smēķē. Ir neadekvāta uzvedība, kas saistīta, iespējams, ar viņa garīgās attīstības traucējumiem, nespēj pats kontrolēt savu uzvedību, ir domāšanas kļūdas, nespēj uzņemties atbildību par savu rīcību. Vēlas nopelnīt naudu, strādājot. Vēlas nodarboties ar sportu. Remontē tehniku, palīdz mātei mājas darbos. Sastāv SIA „Aizkraukles medicīnas centrs" psihoneiroloģiakā kabineta uzskaitē ar dg.viegla garīga atpalicība ar uzvedības traucējumiem. Narkoloģiskās aprūpes reģistrā nesastāv *(lietas 173.-176.lapa).*

Izlemjot jautājumu par apsūdzētajam nosakāmā soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 46.pantā noteikto, proti, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi.

Apsūdzētais saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas izdarījis smagu noziegumu, pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas izdarījis mazāk smagus noziegumus, pēc Krimināllikuma 231.[1] panta izdarījis kriminālpārkāpumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu apsūdzētā atbildību mīkstina apstākļi, ka viņš savu vainu atzīst un izdarīto nožēlo, ar cietušo /pers. B/ noslēdzis izlīgumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu apsūdzētā atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm (A.Judins. Krimināls od nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp).

Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Krimināllikuma 231.[1]panta sankcija paredz sodu īslaicīgu brīvības atņemšanu vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrajai daļai soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izvērtējot Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, 180.panta pirmās daļas, 231.[1] panta sankcijā norādīto soda veidu piemērošanu, tiesa secina, ka pamatsods naudas soda veidā apsūdzētajam nav piemērojams. Izvērtējot Krimināllikuma 41.panta otrajā daļā norādīto, kā arī atbilstoši minētā panta ceturtajai daļai nosakot apsūdzētā mantisko stāvokli, tiesa secina, ka šis soda veids ir apsūdzētajam neatbilstošs, jo apsūdzētais ir piecpadsmit gadus vecs, mācās /Nosaukums/, algotu darbu nestrādā, līdz ar to šī soda piespriešanas gadījumā pastāv risks, ka tiesas spriedums būs neizpildāms.

Apsūdzētais /pers. A/ noziedzīgus nodarījumus izdarījis, būdams nepilngadīgs, tādēļ tiesai, nosakot sodu vērā ņemami Krimināllikuma 65.panta nosacījumi. Tiesa atzīst, ka piemērot apsūdzētajam pamatsodu brīvības atņemšanas veidā par izdarīto smago noziegumu, kaut vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, tādējādi apsūdzēto izolējot no sabiedrības, nav lietderīgi, jo šāds sods būtu pārāk bargs.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa atzīst par lietderīgāku apsūdzētajam piemērot sodu piespiedu darbu veidā. Piespiedu darbs atbilstoši Krimināllikuma 40.panta pirmajai daļai nosakāms no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām, veicot piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Izvērtējot Krimināllikuma 175. panta trešās daļas sankcijā paredzēto mantas konfiskācijas piemērošanas lietderību, tiesa atzīst, ka papildsodu – mantas konfiskāciju, kura nav panta sankcijā paredzēta kā obligāta, /pers. A/ nav piemērojama. Tiesas ieskatā mantas konfiskācijas piemērošana konkrētajā gadījumā būs apsūdzētajam pārāk bargs sods un neadekvāts nodarītajam noziedzīgajam nodarījumam un tā radušajām sekām. Turklāt lietas materiālos nav informācijas par to, vai apsūdzētajam vispār pieder kustama vai nekustama manta, kas būtu pakļaujama konfiskācijai, pie tam apsūdzētais uz lietas izskatīšanas brīdi ir nepilngadīgs.

Tā kā apsūdzētais ir izdarījis vairākus pastāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tad galīgais sods apsūdzētajam nosakāms pēc noziedzīgo nodarījumu kopības Krimināllikuma 50. panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā. Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, ievērojot Kriminālprocesa likuma 1. pantā noteikto efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu konkrētajā gadījumā attiecībā uz /pers. A/ piemērojams daļēja soda saskaitīšanas princips.

Krimināltiesību eksperts Andrejs Judins 2010. gadā veiktajā pētījumā par nepilngadīgo likumpārkāpēju sodīšanas un noziegumu novēršanas principiem „Atjaunojošā justīcija nepilngadīgo noziedzības kontekstā: Baltijas valstis Eiropas dimensijā" norāda, ka reāla brīvības atņemšana nepilngadīgajiem parasti tiek piemērota gadījumos, kad tiek veikti atkārtoti likumpārkāpumi, vai gadījumos, ja pusaudzis tiek sodīts par sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu. Reaģējot uz nepilngadīgo veiktajiem likumpārkāpumiem, ir svarīgi ievērot atjaunojošās justīcijas principu. Princips paredz ne tik daudz represīvi sodīt vainīgo pusaudzi tradicionālā kriminālprocesa ietvaros, bet risināt krimināl o konfliktu ārpus krimināllikuma normām un likt pusaudzim saprast nodarījuma sekas, nepieļaujot atkārtotu nonākšanu konfliktā ar likumu. Atjaunojošās justīcijas veiksmes kritērijs ir nevis krimināl s represijas bargums, bet konflikta radīto seku novēršana, nodarītā kaitējuma atlīdzināšana, pušu samierināšana un gandarījums par paveikto.

Lai atjaunotu taisnīgumu, jānodrošina kriminālsoda atbilstība izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam, ar to radītajam apdraudējumam un nodarītajam kaitējumam. Krimināltiesiskā represija ir taisnīga, ja ir ņemti vērā un izvērtēti visi apstākļi un fakti, kas attiecas uz konkrēto noziedzīgo nodarījumu un likumpārkāpēju, un tiem ir piešķirta zināma nozīme pie soda noteikšanas. Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi nepilngadīgajiem ir likumā paredzēta alternatīva kriminālsodam. Atbrīvojot nepilngadīgo likumpārkāpēju no kriminālatbildības un ar to saistītajām juridiskajām sekām, likumdevējs paredz speciālu nepilngadīgo personu ietekmējošo līdzekļu piemērošanu. To mērķis nav sodīt nepilngadīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, bet gan

audzināt viņu.

Likumdevēja pieeja attiecībā uz nepilngadīgo kriminālatbildību galvenokārt izpaužas ierobežojumu noteikšanā atsevišķu sodu veidu piemērošanai, kā arī labvēlīgāku tiesisko seku paredzēšanā, ja noziedzīgu nodarījumu ir izdarījis nepilngadīgais. Tiesiskajām sekām nepilngadīgajam par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu jābūt tādām, lai veicinātu bērna ar sociālās uzvedības novirzēm reintegrāciju sabiedrībā, kā arī sabiedrības interesēm atbilstošas vērtību orientācijas veidošanos un nostiprināšanos bērnā. Sodu politikai attiecībā uz nepilngadīgajiem jābūt orientētai uz palīdzības sniegšanu nepilngadīgajiem pārkāpējiem un viņu audzināšanu.

Ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas vadlīnijas nepilngadīgo noziedzības novēršanai, kas noteic, ka jāatzīst nepieciešamība pēc progresīvas noziedzības novēršanas politikas, pasākumu sistemātiskas izpētes un izstrādāšanas. Ka vajadzētu izvairīties no bērna kriminalizēšanas un sodīšanas par uzvedību(rīcību), kas nopietni nekaitē citiem, bet sodīšana varētu nopietni kaitēt bērna attīstībai. Tādejādi „minimālās iejaukšanās(minimal intervention) princips" akceptē nepieciešamību maksimāli atturēties no bērnu kriminālās sodīšanas un pēc iespējas plašāk izmantot alternatīvos līdzekļus.

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā iepriekš spriedumā norādītos sodu ietekmējošos apstākļus, proti, apsūdzētais savu vainu atzīst un nožēlo izdarīto, noslēdzis izlīgumu ar cietušo /pers. B/, atbildību pastiprinošu apstākļu apsūdzētajam nav, agrāk nesodīts. Apsūdzētais ir nepilngadīgs piecpadsmit gadus vecs un ir problemātiskajā pusaudžu vecumā, ņemams vērā arī viņa garīgās veselības stāvoklis, bez tam, smagas vai paliekošas sekas viņa darbību rezultātā nav iestājušās. Tiesa ņem vērā arī Krimināllikuma VII nodaļā noteikto likumdevēja saaudzējošāko attieksmi pret nepilngadīgajiem.

Vienlaicīgi, ievērojot iepriekš minētos apsvērumus soda noteikšanā, tiesa atzīst par iespējamu apsūdzēto saskaņā ar Krimināllikuma 59. panta otro daļu un 66. pantu atbrīvot no soda un noteikt likuma „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem" 6. panta 7. punktu noteikto audzinoša rakstura piespiedu līdzekli. Pēc tiesas ieskata audzinošāks un lietderīgāks konkrētajā gadījumā apsūdzētajam piemērojamais audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis būs sabiedrisko darbu veikšana, t.i.bērna iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamos darbos, ko bērns pilda bez atlīdzības savas dzīvesvietas apvidū no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā. Ņemot vērā, ka /pers. A/ izdarījis trīs noziedzīgus nodarījumus, viņam uzliekams pienākums veikt sabiedriskos darbus 40 stundas. Audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis konkrētajā gadījumā, ievērojot vispārīgās prevencijas principu, kā arī sabiedriskās drošības intereses, būs taisnīguma atjaunojošs, taisnīgs un izprotams cietušajiem. Kā arī audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis orientēs apsūdzēto uz sabiedrības interesēm atbilstošām vērtībām, palīdzēs atturēties no pretlikumīgām darbībām, kā arī integrēs sabiedrībā bērnu ar sociālās uzvedības novirzēm.

Cietusī /pers. F/ lietā pieteikusi radīto kaitējumu 60 EUR apmērā, ko sastāda sabojātā mobilā telefona un plecu somiņas vērtība. Tiesas sēdē apsūdzētais pieteikto kaitējuma kompensācijas apmēru atzina pilnīgi.

Tiesa atzīst, ka cietušās prasība par radītā kaitējuma kompensāciju ir pamatota un apmierināma.

Kriminālprocesa likuma 22. pantā deklarēts kriminālprocesa pamatprincips par cietušā tiesībām uz kompensāciju par radīto kaitējumu. Minētais pamatprincips atbilst „Eiropas padomes Direktīvas 2004/80 EK (2004. gada 29. aprīlis) par kompensāciju noziegumos cietušajiem" garam. Kriminālprocesa likuma 22. pantā noteikts, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un nemateriālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesa likuma 22. pantā deklarētā pamatprincipa praktisku realizāciju sīki regulē Kriminālprocesa likuma 26. nodaļā „Ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšana" ietvertās normas.

Izlemjot pieteikumu par radītā kaitējuma kompensācijas pamatotību ar procesuālajām un materiālajām tiesību normām, tiesa ņem vērā judikatūrā nostiprināto viedokli, ka Kriminālprocesa likuma 26. nodaļas normas satur arī materiālo tiesību normas, līdz ar ko, izlemjot pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju, tiesai jāvadās no Kriminālprocesa normām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350. panta pirmo daļu kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskām ciešanām un mantisko zaudējumu. Savukārt minētā panta otrā daļa nosaka, ka kompensācija ir kriminālti esisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā labprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Minētās tiesību normas izpratnē cietusī pieteikusi mantisku zaudējumu, ko sastāda sabojātā mobilā telefona vērtība.

Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums dod tam, kam tas kaitējis, tiesības prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Konkrētajā gadījumā cietušajai ir tiesības uz atlīdzinājumu par radīto kaitējumu tādā apmērā, kādā ir radīts mantiskais zaudējums. Tādejādi tiesa atzīst, ka cietušās prasība par kaitējuma kompensāciju apmierināma pilnībā. Mantiskās piedziņas apmēra noteikšanā jāņem vērā nepilngadīgā un viņu vecāku subsidiārā atbildība. /pers. A/ tēvs ir miris Tādējādi mantiskais zaudējums 60 EUR apmērā par labu cietušajai /pers. F/ piedzenams no nepilngadīgā /pers. A/ subsidiāri ar viņa māti /pers. J/.

Apsūdzētais /pers. A/ ir nepilngadīgs. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas ceturto punktu procesuālos izdevumus lietā sastāda samaksa aizstāvei S.Bērziņai par juridiskās palīdzības sniegšanu pirmstiesas procesā 134,29 EUR un tiesā 55,10 EUR pēc norīkojuma *(lietas 32.,133.,134.,150. lapa).* Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83. panta pirmās daļas 1. punktu aizstāvja piedalīšanās kriminālprocesā ir obligāta gadījumā, ja tiesības uz aizstāvību ir nepilngadīgai personai. No Kriminālprocesa likuma 20.panta ceturtās daļas un 85.panta pirmās daļas 1.punkta redzams, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksāt par aizstāvja palīdzību no saviem līdzekļiem. Ņemot vērā to, ka /pers. A/ ir nepilngadīgs un aizstāvja piedalīšanās tiesas sēdē ir obligāta, apsūdzētajam pašlaik nav nekādu ienākumu, viņš mācās skolā, māte algotu darbu nestrādā, tēvs ir miris, tiesa uzskata, ka apsūdzētais ir atbrīvojams no samaksas par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta piekto daļu minētie procesuālie izdevumi ir sedzami no valsts līdzekļiem.

Lietiskie pierādījumi, kuri glabājas pie cietušajiem, atgriežami viņu rīcībā, bet CD ar telefona sarunas audio ierakstu glabājams pie lietas.

Tiesa atzīst, ka drošības līdzeklis saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241. pantu apsūdzētajam nav piemērojams, jo tiesa nekonstatēja tādus apstākļus, kas dotu pamatu uzskatīt, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 9.punktu, 499., 511., 512, 520., 527.-530. pantiem, tiesa

nosprieda

Izbeigt kriminālprocesu daļā pret **/pers. A/** par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu 2014.gadā laikā no 20.jūnija līdz 26.jūnijam**.**

Izbeigt kriminālprocesu daļā pret **/pers. A/** par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu 2014.gadā laikā no 13.jūlija līdz 19.jūlijam**.**

Atzīt **/pers. A/** par vainīgu Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar piespiedu darbu uz 70 (septiņdesmit) stundām, bez mantas konfiskācijas.

Atzīt **/pers. A/** par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā 2014.gada 18.jūlijā un sodīt ar piespiedu darbu uz 40 (četrdesmit) stundām.

Atzīt **/pers. A/** par vainīgu Krimināllikuma 231.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā 2014.gada 18.jūlijā un sodīt ar piespiedu darbu uz 60 (sešdesmit) stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu piespriestos sodus daļēji saskaitot, galīgo sodu **/pers. A/** noteikt piespiedu darbu uz 100 (viens simts) stundām, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 59. panta otro daļu un 66. panta pirmo daļu **/pers. A/** atbrīvot no piespriestā soda, piemērojot audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – uzlikt par pienākumu **/pers. A/** veikt sabiedrisko darbu 40 (četrdesmit) stundas.

Drošības līdzekli **/pers. A/** neizraudzīt.

Piedzīt subsidiāri no **/pers. A/ un /pers. J/** par labu **/pers. F/** mantiskā kaitējuma kompensāciju 60 *euro(* sešdesmit *euro*)apmērā.

Atbrīvot **/pers. A/** no procesuālo izdevumu samaksas 189.39 EUR (viens simts astoņdesmit deviņu *euro* 39 centu) apmērā, kas saistīti ar aizstāvja piedalīšanos kriminālprocesā pēc norīkojuma un segt šos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Lietiskos pierādījumus-motociklu „Java" atstāt /pers. B/ rīcībā; 2gb.akumulatorus atstāt /pers. C/ rīcībā; mobilo telefonu „Samsung Galaxy Fame Lite" atstāt /pers. F/ rīcībā; CD ar telefona sarunas ierakstu glabāt pie krimināllietas.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā no pilna sprieduma pieejamības 2015.gada 19.janvārī, sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2015.gada 19.janvārī.

Tiesnese J.Bebriša